

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 5

ICNP – МЕЖДУНАРОДНА КЛАСИФИКАЦИЯ НА СЕСТРИНСКАТА ПРАКТИКА

*За дистанционна самоподготовка по „Иновативни
подходи в здравните грижи“ за студенти от специалност
„Управление на здравните грижи“ – ОКС „Бакалавър“*

Доц. Макрета Драганова, д.м.

ВЪВЕДЕНИЕ

Международният Сестрински Съюз /ICN/ и Северноамериканската асоциация по сестринска диагноза /NANDA/ споделят вярата си, че сестринските данни за пациента са основата за един цялостен електронен запис за пациента.

Използването на стандартизирана терминология в сестринската практика, би могло да подпомогне вземането на правилно решение, планирането на интервенции, касаещи както лечението, така и превенцията.

ICNP - МКСП

- **ICNP** – е класификация на сестринските феномени , действия/интервенции и резултати. **МКСП** е класификация на сестринската практика, създадена на основата на индуктивния подход, която дава възможност да се унифицира професионалния език на сестрите.

Историческо развитие на МКСП.

- 1989 – Конгрес на Международния сестрински съюз в Сеул /Корея/.
- 1990 – 1994 Период на анализ и синтез на сестринската професия чрез публикации в международни професионални издания.
- 1992 – 1994 Определяне структурата на класификацията.

Историческо развитие на МКСП

- 1995 – 1996 Създаване на първоначалния вариант на класификацията – “алфа-версия” на МКСП.
- 1996 – 1999 Тестване, апробация на “Алфа-версията” в условията на различни държави.

Историческо развитие на МКСП

- Превод на “алфа-версията” на 14 езика.
- Оценка на “алфа-версията, корекции и усъвършенстване
- Електронни публикации на експерименталната “Бета-версия”
- 1999 – 2001 Тестване и потвърждаване на “Бета-версията” на класификацията.

ЦЕЛИ на МКСП

Ревизирани от Комисията по оценка на МКСП – 2000г

- създаване на общ език /терминология/ за описание на сестринската практика, с цел да се подобри комуникацията между сестрите и между сестрите и другите, работещи в сферата на здравеопазването;
- - представяне на концепции, използвани в практиката, независимо от говоримия език и специализираната област;
- - описание на сестринските грижи за хората /индивиди, семейства и общества/, осъществявани В ЦЯЛ СВЯТ;

ЦЕЛИ на МКСП

Ревизирани от Комисията по оценка на МКСП – 2000г

- - създаване на възможност за сравняване на сестринските данни, независимо от потребителските популации, обстановка, географска област и астрономическо време;
- - стимулиране на проучванията в областта на сестринството чрез осигуряване на връзка между сестринските данни и здравните информационни системи;

ЦЕЛИ на МКСП

Ревизирани от Комисията по оценка на МКСП – 2000г

- - предоставяне на данни за сестринската практика с цел повлияване на обучението на медицинските сестри и здравната политика;
- - прогнозиране на тенденциите, касаещи потребностите на пациентите, осъществяването на сестринските грижи, използваемостта на ресурсите и резултатите от сестринските грижи.

Обхват на МКСП

- МКСП е информационен инструмент, създаден с цел да опише сестринската практика и предоставя данни, представящи сестринската практика в здравно-информационните системи. Чрез МКСП сестринската дейност е видима, очевидна в здравно-информационните системи.

Обхват на МКСП

- Научни изследователи, преподаватели, мениджъри и политици, занимаващи се с развитието в тази област, могат да използват данните от здравно-информационните системи за идентифициране на приноса, ролята на медицинските сестри за здравните грижи.

МКСП

информационен инструмент

Дефиниции за целите на МКСП

- Сестринско явление/ феномен – аспект на здравето релевантен на сестринската практика
- Сестринска диагноза – наименованието, дадено от сестрата на решението относно феномена, което е фокус на сестринските интервенции.

Дефиниции за целите на МКСП

- Сестринско действие – поведение на сестрите в практиката.
- Сестринска интервенция – действия, предприети в отговор на сестринските диагнози, чрез които се достига до сестринския резултат
- Сестрински резултат – измерването или състоянието на сестринската диагноза във времето, след сестринската интервенция.

Класификация на сестринските явления

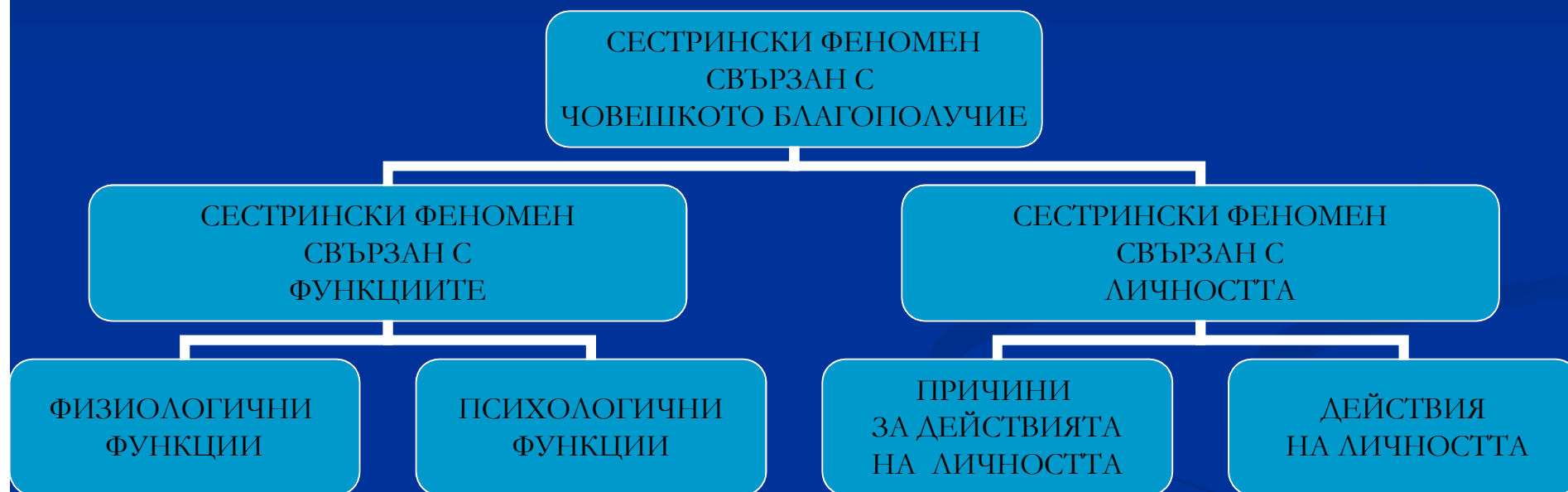
- Според теоретически данни “класификацията е една система от концепции” или “група от взаимосвързани термини”, определени, свързани чрез родови връзки.

Фиг.2 Фокус на сестринската практика

Фиг.3 Фокус на сестринската практика

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКИЯ ФЕНОМЕН

- А. Фокус на сестринската практика – областта която привлича вниманието на медицинската сестра и изисква, предполага сестрински действия. Например: болка, самочувствие, бедност.
- Б. Преценка – клиничното мнение, преценка или заключение относно състоянието на сестринския феномен, включващо интензивност и степен на проявление на феномена. Например: разширен, неадекватен, подобрен, достигащ високо ниво.

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКИЯ ФЕНОМЕН

- **В. Честота** – величина, която изразява броя на случаите на проявяване, на повтаряемостта на сестринския феномен в определен интервал от време. Например: периодичен, чест, рядко, понякога.

Забележка: съгласно МКСП се приемат следните характеристики:

Много често – повторение над 9 пъти за определен интервал;

Често – 7-9; понякога – 4-6 пъти повторение и т.н.

- **Г. Продължителност/времетраене** – продължителността на времето когато се проявява сестринския феномен. Например: остра, хронична

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКИЯ ФЕНОМЕН

- Д. Топография – разположение на феномена по отношение медианата на тялото или разпространението на сестринския феномен в съответната част от тялото. Например: ляво, дясно, частично, цялостно, хоризонтално, високо вляво, ниско в дясно.
- Е. Локализация – анатомическа локализация на сестрински феномен. Например: око, пръст.

ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА КЛАСИФИКАЦИЯ НА СЕСТРИНСКИ ФЕНОМЕНИ

- Ж. Вероятност- вероятността на проявление на сестринския феномен.
Например: много висок риск, висок риск, някакъв риск.
- З. Разпространение – разпространеност на сестринския феномен сред населението.
Например: индивид, семейство, общност.

Разпространеност
З

Сестрински практика
/фокус/
А

Преценка
Б

Честота
В

Продължителност
Г

Топография
Д

Вероятност на проявление
Ж

Локализация
Е

?

- Каква е връзката между елементите на сестрински феномен и сестринската диагноза?
- Подпомага ли тази класификация унифицирано формулиране на сестринска диагноза?

Според ICNP (МКСП),
сестринската диагноза се състои
от комбинация от термини,
съдържащи се в
Класификацията на сестрински
феномен

Една сестринска диагноза, според МКСП

1. Трябва да включва характеристика на направлението “Фокус на сестринската практика”
2. Трябва да включва термини от класификацията на други елементи, уточняващи или конкретизиращи диагнозата.

.

Една сестринска диагноза, според МКСП

3. Характеристиките на всички направления не са задължителни, но те разширяват и детайлизират диагнозата.

4. За всяко направление може да се използва само една характеристика при формулиране на сестринска диагноза

Фиг. 4 Примерно съчетание на характеристики с избрани елементи при формулиране на сестринска диагноза

Елементи на феномена	Избрани характеристики/термини
Фокус на сестринска Практика	Болка
Преценка	Екстремна /много силна
Честота	Периодична
Топография	Дясна
Локализация	Крак

Възможни сестрински диагнози

1. Силна болка
2. Силна, периодична болка
3. Силна, периодична болка в крака
4. Силна, периодична болка в десния
крак

Фиг. 5 Примерно съчетание на характеристики с избрани елементи при формулиране на сестринска диагноза

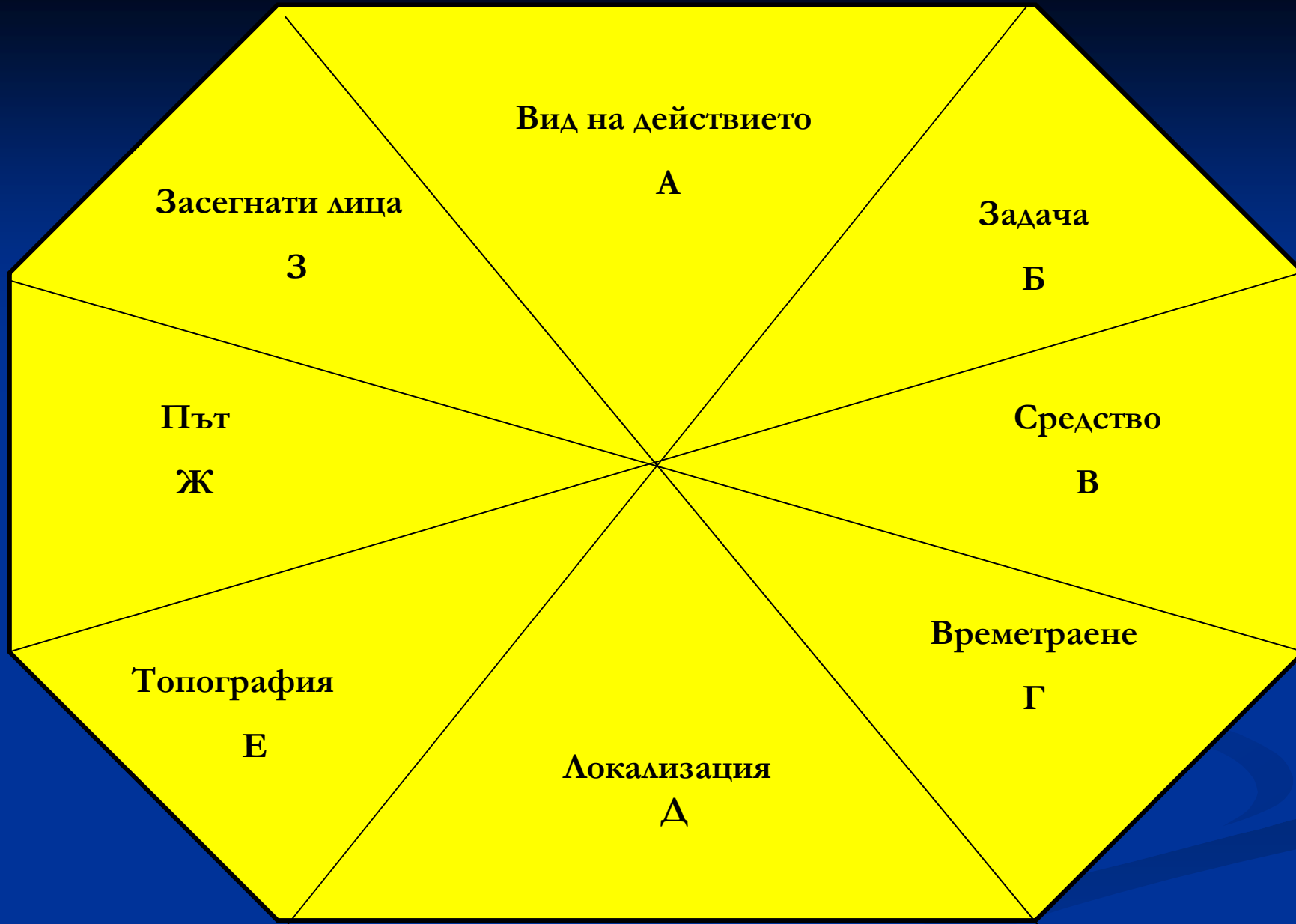
Елементи на феномена	Избрани характеристики
Фокус на сестринската практика	Хранително осигуряване
Преценка	Недостиг
Вероятност на проявление	Висок риск
Разпространение	Обществеността

Възможни сестрински диагнози

1. Недостатъчно хранително осигуряване
2. Висок риск за недостатъчно хранително осигуряване
3. Висок риск за недостатъчно хранително осигуряване на общността

Сестрински интервенции

- Съгласно МКСП сестринските действия/интервенции се състоят от 8 съставни елемента, класификация която е структурирана на базата на всеки от тези елементи.

ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКОТО ДЕЙСТВИЕ

- А. Вид на действието – действие, което изпълнява медицинската сестра. Напр. наблюдение, определяне, изследване, аускултация, палпация.
- Б. Задача – обект, явление, към което е насочено действието на медицинската сестра.

ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКОТО ДЕЙСТВИЕ

- В. Средство – средство, което се използва при изпълнение на сестринското действие.
Напр. грейка, четка, пипета
- Г. Времетраене – времеви ориентир на сестринското действие – интервали, епизоди, продължителност между отделните събития .
Напр. при постъпване, при изписване, по време на операция.

ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКОТО ДЕЙСТВИЕ

- Д. Локализация – анатомическа локализация на действието на медицинската сестра или мястото, където се извършва сестринската интервенция. Напр. уста, ръка, болнична стая, у дома.
- Е. Топография – анатомическо разположение, отнесено към средната линия или отдалеченост. Напр. вертикално, вляво, вдясно, латерално.

ЕЛЕМЕНТИ НА СЕСТРИНСКОТО ДЕЙСТВИЕ

- Ж. Път/Начин - пътя, начина по който се изпълнява сестринската интервенция. Напр. епидурално, парентерално и др.
- 3. Засегнати лица – по отношение на кого се извършва сестринската дейност . Напр. индивид, група.

Ред на съставяне, описване на сестринските интервенции/дейности

- Сестринското вмешателство/интервенции се състои от комбинация то термини, които са включени в класификацията на елементите на сестринските действия.
- При съставянето/формулирането на сестринската интервенция се използва един термин от класификацията на елемента А /вид дейност/ и термини от класификацията на други елементи /Б, В, Г и др/, конкретизиращи интервенцията.
- При описването на сестринската интервенция за всеки от елементите на сестринското действие се допуска използването на не повече от един термин.

Примерна комбинация от термини, описващи сестринското действие

Елементи на действието	Избрани характеристики/термин
Вид на действието	Намаление
Задача	Болка
Средство	Студ /мехур с лед/
Засегнати лица	ИНДИВИД

ИЗВОДИ

1. Международната класификация на сестринската практика се създава през 1989, в резултат на общата идея на Международния сестрински съюз и Северноамериканската асоциация по сестринска диагноза, съществуваща от 1973г.

ИЗВОДИ

2. NANDA и ICN /Международния сестрински съюз/ поставят началото на колаборация, която ще подпомогне унифицирането на сестринската терминология.
3. Международната класификация на сестринска практика е унифицирана система на сестринския език за сестринските диагнози, сестринските интервенции и резултатите от тях.

ИЗВОДИ

4. Съвместната дейност в областта на сестринската диагноза на двете водещи организации, е достатъчно силен аргумент за задълбоченото изучаване у нас и на двете класификации.
5. Изучаването ѝ в базовото сестринско образование у нас ще осигури възможност за избор при адаптирането на световната сестринска наука и практика към нашите условия, а това от своя страна ни поставя в една адекватна на европейското сестринство позиция.

2020

**INTERNATIONAL YEAR
OF THE NURSE AND
THE MIDWIFE**

**Позитивен ден!
Приятна почивка!**

ЗАДАЧА

Мед. Сестра Силвия Петрова от Хирургично отделение, която се грижи за г-жа Борисова, наблюдава следното: Пациентката е с тумор на лявата гърда, отстранен преди три дни, се оплаква от периодично безсъние. Тя се събужда много преди другите . През деня се чувства отпаднала, леко дезориентирана и има слаб световъртеж. Въз основа на своите наблюдения и зададените на пациентката въпроси, Силвия пише: “Физическата мобилност на г-жа Борисова